

brahmānandavallī

taittirīya upaniṣat dvitīya praśnaḥ

ōṃ sahanāvavatu | sahanau bhunaktu | saha vīryam karavāvahai | tējasvi nāvadhītamastu
mā vidviṣāvahai | ōṃ śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ||

ōṃ brahmavidāpnōti param | tadēṣāṣbhyuktā | satyam jñānamānantam brahma | yō veda
nihitam guhāyam paramē vyōman | sōṣnutē sarvān kāmānsaha | brahmaṇā vipāscitēti |
tasmādvā ētasmādātmanā ākāśassambhūtaḥ | ākāśadvāyuh | vāyōragñiḥ | agnērāpāḥ |
adbhyaḥ pṛthivī | pṛthivyā ośadhayaḥ | ośadhībhyōṣnam | annātpuruṣaḥ | sa vā ēṣa
puruṣōṣnnarasamayāḥ | tasyēdā-mēva śiraḥ | ayam dakṣiṇaḥ pakṣaḥ | ayamuttāraḥ pakṣaḥ |
ayamātmā | idam puccham pratiṣṭhā | tadapyēṣa ślōkō bhavati || 1 ||

annādvai prajāḥ prajāyantē | yāḥ kāśca pṛthivīg-śritāḥ | athō annēnaiva jīvanti | athaina-
dapiyantantataḥ | annagm hi bhūtānām jyēṣṭham | tasmāt sarvaūśadhamūcyatē | sarvam
vai tēṣnamāpnuvanti | yēṣnam brahmōpāsātē | annagm hi bhūtānām jyēṣṭham | tasmāt
sarvaūśadhamūcyatē | annādbhūtāni jāyantē | jātānyannēna vardhantē | adyatēṣti ca
bhūtāni | tasmādannaṁ taducyāta iti | tasmādvā ētasmād-annā-rasamayāt | anyōṣntara ātmā
prāṇamayāḥ | tēnaiṣa pūrṇaḥ | sa vā ēṣa puruṣavidha ēva | tasya puruṣa vidhatām |
anvayam puruṣavidhaḥ | tasya prāṇa ēva śiraḥ | vyānō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ | apāna uttāraḥ
pakṣaḥ | ākāśa ātmā | pṛthivī puccham pratiṣṭhā | tadapyēṣa ślōkō bhavati || 2 ||

prāṇam dēvā anu prāṇanti | manuṣyāḥ paśavaśca yē | prāṇō hi bhūtānāmāyuh | tasmāt
sarvāyūśamūcyatē | sarvamēva ta āyūryanti | yē prāṇam brahmōpāsātē | prāṇō hi
bhūtānāmāyuh | tasmāt sarvāyūśamūcyāta iti | tasyaiṣa ēva śārīra ātmā | yaḥ pūrvasya |
tasmādvā ētasmāt prāṇamayāt | anyōṣntara ātmā manōmayāḥ | tēnaiṣa pūrṇaḥ | sa vā ēṣa
puruṣavidha ēva | tasya puruṣavidhatām | anvayam puruṣavidhaḥ | tasya yajūrēva śiraḥ |
ṛgdakṣiṇaḥ pakṣaḥ | sāmōttāraḥ pakṣaḥ | ādēśa ātmā | atharvāṅgirasāḥ puccham pratiṣṭhā |
tadapyēṣa ślōkō bhavati || 3 ||

yatō vācō nivartantē | aprāpya manāsā saha | ānandam brahmaṇō vidvān | na bibhēti
kadācanēti | tasyaiṣa ēva śārīra ātmā | yaḥ pūrvasya | tasmādvā ētasmānmanōmayāt |
anyōṣntara ātmā vijñānamayāḥ | tēnaiṣa pūrṇaḥ | sa vā ēṣa puruṣavidha ēva | tasya

brahmānandavallī

taittirīya upaniṣat dvitīya praśnaḥ

puruṣavidhatām | anvayaṁ puruṣavidhaḥ | tasya śraddhaiva śiraḥ | ṛtaṁ dakṣiṇaḥ pakṣaḥ |
satyamuttaraḥ pakṣaḥ | yōga ātmā | mahaḥ pucchāṁ pratiṣṭhā | tadapyēṣa ślōkō
bhavati || 4 ||

vijñānaṁ yajñam tanutē | karmāṇi tanutēṣpi ca | vijñānaṁ dēvāssarvē | brahma
jyēṣṭhamupāsatē | vijñānaṁ brahma cēdvēda | tasmāccēna pramādyati | śarīrē pāpmanō
hitvā | sarvān kāmān samaśnuta iti | tasyaiṣa ēva śarīra ātmā | yaḥ pūrvasya | tasmādvā
ētasmaḍvijñānamayāt | anyōṣntara ātmāṣnandamayāḥ | tēnaiṣa pūrṇaḥ | sa vā ēṣa
puruṣavidha ēva | tasya puruṣavidhatām | anvayaṁ puruṣavidhaḥ | tasya priyamēva śiraḥ |
mōdō dakṣiṇaḥ pakṣaḥ | pramōda uttaraḥ pakṣaḥ | ānanda ātmā | brahma pucchāṁ pratiṣṭhā
| tadapyēṣa ślōkō bhavati || 5 ||

asannēva sa bhavati | asad brahmēti vēda cēt | asti brahmēti cēdvēda | santamēnaṁ tatō
viduriti | tasyaiṣa ēva śarīra ātmā | yaḥ pūrvasya | athātōṣnu praśnāḥ | utā vidvānamuṁ
lōkaṁ prētyā | kaścana gacchatī (3) | āhō vidvānamuṁ lōkaṁ prētyā | kaścit samāśnutā (3)
u | sōṣkāmayata | bahusyām prajāyēyēti | sa tapōṣtapyata | sa tapāstaptvā | idagm sarva-
maṣṭjata | yadidaṁ kiñca | tatsṣṭvā | tadēvānu-prāviśat | tadānu praviśyā | sacca
tyaccābhavat | niruktaṁ cāniruktaṁ ca | nilayānaṁ cānilayanaṁ ca | vijñānaṁ cāvijñānaṁ
ca | satyam cānṛtaṁ ca sātyaṁabhavat | yadidaṁ kiñca | tatsatyamityā-caḥṣatē | tadapyēṣa
ślōkō bhavati || 6 ||

asadvā idamagrā āsīt | tatō vai sadajāyata | tadātmānagg svayāmakuruta | tasmāt tat
sukṛtamucyāta iti | yadvai tatsukṛtam | rāsō vai saḥ | rasagg hyēvāyam labdhvāṣṣnāndī
bhavati | kō hyēvānyāt kaḥ prānyāt | yadēṣa ākāśa ānandō na syāt | ēṣa hyēvāṣṣnāndayāti |
yadā hyēvaiṣa ētasminnadṛśyēṣnātmyēṣniruktēṣnilayanēṣbhayaṁ pratiṣṭhām vindatē | atha
sōṣbhayaṁ gātō bhavati | yadā hyēvaiṣa ētasminnudara mantāraṁ kurutē | atha tasya
bhayaṁ bhavati | tattvēva bhayaṁ viduṣōṣmanvānasya | tadapyēṣa ślōkō bhavati || 7 ||

bhīṣāṣsmād vātaḥ pavatē | bhīṣōdētī sūryaḥ | bhīṣāṣsmādagniścēndraṣca | mṛtyurdhāvati
pañcama iti | saiṣāṣṣnandasya mīmāṅgāsā bhavati | yuvā syāt-sādhuyuvāṣdhyāyakaḥ |

brahmānandavallī

taittirīya upaniṣat dvitīya praśnaḥ

āśiṣṭhō dṛḍhiṣṭhō baliṣṭhaḥ | tasyēyaṁ pṛthivī sarvā vittasyā pūrṇā syāt | sa ekō mānuṣā
ānandaḥ | tē yē śataṁ mānuṣā ānandāḥ | sa ekō manuṣyagandharvāṇā-mānandaḥ |
śrōtrīyasya cākāmāhatasya | tē yē śataṁ manuṣyagandharvāṇā-mānandāḥ | sa ekō
dēvagandharvāṇā-mānandaḥ | śrōtrīyasya cākāmāhatasya | tē yē śataṁ dēvagandharvāṇā-
mānandāḥ | sa ēkaḥ piṭṛṇāṁ cira lōka-lōkānāmānandaḥ | śrōtrīyasya cākāmāhatasya | tē yē
śataṁ piṭṛṇāṁ cira lōka lōkānā-mānandāḥ | sa ēka ājānājānām dēvānā-mānandaḥ |
śrōtrīyasya cākāmāhatasya | tē yē śataṁ ājānājānām dēvānā-mānandāḥ | sa ēkaḥ
karmadēvānām dēvānā-mānandaḥ | yē karmaṇā dēvānāpi-yanti | śrōtrīyasya cākāmāhatasya
| tē yē śataṁ karmadēvānām dēvānā-mānandāḥ | sa ekō dēvānā-mānandaḥ | śrōtrīyasya
cākāmāhatasya | tē yē śataṁ dēvānā-mānandāḥ | sa ēka indrāsyaśśnandaḥ | śrōtrīyasya
cākāmāhatasya | tē yē śatamindrāsyaśśnandāḥ | sa ekō bṛhaspatērānandaḥ | śrōtrīyasya
cākāmāhatasya | tē yē śataṁ bṛhaspatērānandāḥ | sa ēkaḥ prajāpatērānandaḥ | śrōtrīyasya
cākāmāhatasya | tē yē śataṁ prajāpatērānandāḥ | sa ekō brahmaṇā ānandaḥ | śrōtrīyasya
cākāmāhatasya | sa yaścāyaṁ puruṣē | yaścāsāvādityē | sa ēkaḥ | sa ya ēvaṁvit |
asmāllōkāt prētya | ētamannamayam-ātmānam-upāsaṁkrāmati | ētaṁ prāṇamayam-
ātmānam-upāsaṁkrāmati | ētaṁ manōmayam-ātmānam-upāsaṁkrāmati | ētaṁ
vijñānamayam-ātmānam-upāsaṁkrāmati | ētam-ānandamayam-ātmānam-upāsaṁkrāmati |
tadapyēṣa ślōkō bhavati || 8 ||

yatō vācō nivartantē | aprāpya manasā saha | ānandaṁ brahmaṇō vidvān | na bibhēti
kutāścanēti | ētaḥ ha vā vā na tapati | kimahagṁ sādhu nākaravam | kimahaṁ pāpa-
makaravamiti | sa ya ēvaṁ vidvānētē ātmānagg sprṇutē | ubhē hyēvaiṣa ētē ātmānagg
sprṇutē | ya ēvaṁ vēdā | ityupaniṣat || 9 ||

ōṁ saha nāvavatu | saha nau bhunaktu | saha vīryāṁ karavāvahai | tējasvi nā-vadhīta-mastu
mā vidviṣāvahai | ōṁ śāntiḥ śāntiḥ śāntiḥ ||